

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului în domeniul tehnicii frigului care funcționează pe baza de hidroclorofluorocarburi și gaze fluorurate cu efect de seră

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
<p>Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului în domeniul tehnicii frigului care funcționează pe baza de hidroclorofluorocarburi și gaze fluorurate cu efect de seră a fost elaborat de către Ministerul Mediului.</p>
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>Operarea modificărilor în <i>Regulamentul cu privire la formarea și atestarea specialiștilor în domeniul tehnicii frigului care conține hidroclorofluorocarburi și gaze fluorurate cu efect de seră</i>, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 483/2019 (în continuare, HG nr. 483/2019) și în <i>Regulamentul cu privire la stabilirea mecanismului de repartizare a contingentelor anuale pentru importul hidroclorofluorocarburilor halogenate</i>, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 589/2018 (în continuare, HG nr. 589/2018), reiese din necesitatea ajustării acestor acte normative la prevederile <i>Legii nr. 43/2023 privind gazele fluorurate cu efect de seră</i> (în continuare, Legea nr. 43/2023), care transpune <i>Regulamentul UE nr. 517/2014 privind gazele fluorurate cu efect de seră</i>.</p> <p>Pentru punerea în aplicare a prevederilor <i>Legii privind gazele fluorurate cu efect de seră</i>, recent aprobată, este necesară înlăturarea lacunelor existente în legislația secundară, care reglementează repartizarea contingentelor anuale pentru importul hidroclorofluorocarburilor halogenate (HCFC) și hidrofluorocarburilor (HFC), consolidarea capacităților instituționale de punere în aplicare a măsurilor de atenuare a schimbărilor climatice și protecție a mediului înconjurător prin reducerea emisiilor de gaze fluorurate cu efect de seră.</p> <p>Problema principală abordată prin prezentul proiect constă în înlăturarea deficiențelor existente în ceea ce privește uniformizarea unor termeni utilizați în Legea nr. 43/2023 și în hotărârile de Guvern menționate, precum și ajustarea procedurii de repartizare a contingentelor anuale pentru importul hidroclorofluorocarburilor halogenate, stabilită în Hotărârea Guvernului nr. 589/2018, la procedura de repartizare a contingentelor anuale pentru importul hidrofluorocarburilor, reglementată de Legea privind gazele fluorurate cu efect de seră.</p> <p>Aprobarea proiectului de modificare a HG nr. 483/2019 și HG nr. 589/2018 va contribui la atingerea Obiectivului de Dezvoltare Durabilă 13 din agenda globală 2030, focusat pe atenuarea și adaptarea la schimbările climatice și care este naționalizat în Strategia Națională de Dezvoltare "Moldova Europeană 2030".</p>
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene
<p>Proiectul actului normativ nu transpune direct legislația Uniunii Europene, dar este compatibil cu aceasta, dat fiind faptul că aduce în concordanță HG nr. 483/2019 și HG nr. 589/2018 la prevederile <i>Legii nr. 43/2023</i>, care transpune <i>Regulamentul (UE) nr. 517/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind gazele fluorurate cu efect de seră și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 842/2006</i>.</p>
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin intervenția propusă vor fi ajustate prevederile Hotărârii Guvernului nr. 483/2019 și Hotărârii Guvernului nr. 589/2018 la prevederile Legii nr. 43/2023.

Ca urmare, se va asigura punerea în aplicare a prevederilor reglementate în Legea nr. 43/2023, care stabilește cadrul juridic pentru reducerea emisiilor de gaze fluorurate cu efect de seră în vederea atenuării schimbărilor climatice și protejării mediului ca întreg.

Principalele prevederi ale proiectului:

- *punerea în aplicare a reglementărilor privind repartizarea contingentelor anuale pentru importul HFC prin ajustarea prevederilor HG nr. 589/2018 la prevederile Legii nr. 43/2023.*

Regulamentul cu privire la stabilirea mecanismului de repartizare a contingentelor anuale pentru importul hidroclorofluorocarburilor halogenate se completează cu un șir de prevederi ce vizează activitatea Comisiei de repartizare a contingentelor anuale pentru importul hidroclorofluorocarburilor halogenate, și anume, includerea în atribuțiile comisiei a sarcinii de repartizare a contingentelor anuale de import a hidrofluorocarburilor. Totodată, în conformitate cu prevederile Legii nr. 43/2023, asigurarea secretariatului Comisiei, care până în prezent era atribuită Ministerului Mediului, va fi pusă în sarcina Agenției de Mediu. Astfel, se modifică și componența Comisiei, care, pe lângă reprezentanții Ministerului Mediului, ai Asociației Obștești a Frigotehniștilor și ai Oficiului pentru implementarea Protocolului de la Montreal privind substanțele ce distrug stratul de ozon, va include reprezentanți ai Agenției de Mediu și Serviciului Vamal, instituții implicate nemijlocit în procesul de monitorizare a introducerii pe piață și utilizării substanțelor care distrug stratul de ozon și a gazelor fluorurate cu efect de seră.

Totodată, se propune introducerea unui nou punct în Regulament, prin care se stabilește *nivelul de bază* al consumului de HFC, necesar pentru calcularea valorilor de referință și contingentelor anuale pentru importul HFC. *Nivelul de bază* a fost estimat în conformitate cu Mecanismul de alocare a contingentelor anuale pentru introducerea pe piață a hidrofluorocarburilor, prevăzut în Anexa nr. 5 la Legea nr. 43/2023 privind gazele fluorurate cu efect de seră, în cadrul proiectului "Activități de facilitare pentru ratificarea Amendamentului de la Kigali de către Republica Moldova" implementat de I.P. „Unitatea de implementare a proiectelor de mediu”. La estimarea *nivelului de bază* s-a luat în calcul consumul total de HFC în Republica Moldova pe parcursul anilor 2020–2022. Ulterior, reieșind din nivelul de bază stabilit, va fi calculată cantitatea anuală de HFC permisă pentru import în țară, conform orarului de reducere eșalonată prevăzut de Amendamentul de la Kigali la Protocolul de la Montreal, la care RM a aderat prin Legea nr. 178/2023. Cantitatea de HFC permisă pentru import în țară, pentru fiecare an în parte, va fi stabilită în Programul de suprimare eșalonată a HFC.

De asemenea, proiectul prevede actualizarea formularelor-tip ale *Deciziei cu privire la alocarea contingentelor anuale pentru importul hidroclorofluorocarburilor / hidrofluorocarburilor și Cererii de solicitare a contingentului anual pentru importul hidroclorofluorocarburilor / hidrofluorocarburilor*, conform prevederilor Legii nr. 43/2023.

- *punerea în aplicare a reglementărilor privind cerințe de certificare a operatorilor și cerințele față de întreprinderile care desfășoară activități în domeniul tehnicii frigului prin ajustarea prevederilor HG nr. 483/2019 la prevederile Legii nr. 43/2023.*

Regulamentul cu privire la formarea și atestarea specialiștilor în domeniul tehnicii frigului care conține hidroclorofluorocarburi și gaze fluorurate cu efect de seră se completează cu un punct nou, 20¹, ce prevede că întreprinderile care desfășoară activități în domeniul tehnicii frigului vor dispune de operatori certificați în număr suficient de mare pentru executarea activităților

preconizate. De asemenea, întreprinderile vor asigura accesul operatorilor certificați la instrumentele și procedurile relevante domeniului pentru executarea activităților de instalare, reparare, întreținere, recuperare și asigurare a service-ului. În cazul, în care se delegă sarcina executării unora dintre activități unei alte întreprinderi, se asigură că aceasta din urmă dispune de operatori certificați pentru realizarea sarcinilor impuse.

5. Fundamentarea economico-financiară

Modificările propuse în proiectul de act normativ nu au implicații asupra bugetului de stat.

În calitate de țară Parte a Convenției și a Protocolului de la Montreal, Republica Moldova este eligibilă și are posibilitatea să acceseze fonduri internaționale în domeniul ozon și schimbări climatice. Conform art. 5 al Protocolului, Părțile care sunt țări dezvoltate furnizează Părților care sunt țări în curs de dezvoltare subvenții, ajutoare, credite, granturi sau programe de asigurare, în vederea promovării utilizării noilor tehnologii, prietenoase mediului, precum și a substanțelor cu potențial redus de încălzire globală. Astfel, pentru implementarea prevederilor Convenției și Protocolului, Republica Moldova beneficiază de suport din partea Fondului Multilateral al Protocolului de la Montreal. De exemplu, pentru perioada 2016-2025 Fondul Multilateral a aprobat pentru RM suma de 506255 dolari SUA pentru realizarea activităților care vor contribui la reducerea cu 67,5% a consumului de HCFC.

Costurile pentru agenți economici

Luând în considerație scopul proiectului, care constă în întărirea capacității instituționale pentru ajustarea procedurii de repartizarea a contingentelor anuale pentru importul HFC cu procedura de repartizare a contingentelor anuale pentru importul HCFC, precum și stabilirea necesității dispunerii de operatori certificați de către întreprinderile care desfășoară activități în domeniul tehnicii frigului, în conformitate cu Legea nr.43/2023, implementarea prevederilor proiectului nu presupune costuri suplimentare pentru agenții economici.

Implementarea prevederilor proiectului nu necesită careva măsuri instituționale sau organizatorice suplimentare (crearea unor noi instituții sau subdiviziuni în instituțiile existente).

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Actul normativ este în corelare cu prevederile actelor normative conexe din domeniu.

Obiectivele cu tangență de atenuare a emisiilor de gaze cu efect de seră, sunt stipulate în mai multe documente de politici și acte normative naționale, inclusiv: *Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”*, *Strategia de mediu pentru anii 2014-2023*, *Strategia de dezvoltare cu emisii reduse a Republicii Moldova până în anul 2030 și altele.*

Prevederile articolului 10 al Regulamentului UE nr. 517/2014 ”Formarea și certificarea” au fost transpuse în legislația națională prin *Regulamentul cu privire la formarea și atestarea specialiștilor în domeniul tehnicii frigului care conține hidroclorofluorocarburi și gaze fluorurate cu efect de seră*. Articolul respectiv stabilește cerințe atât pentru persoanele fizice care activează în domeniu, cât și pentru întreprinderi. Dat fiind faptul că la momentul elaborării HG nr. 483/2019 în legislația națională nu exista temei legal pentru a impune careva sarcini în domeniul formării și certificării întreprinderilor, au fost transpuse doar prevederile ce se refereau la formarea și atestarea persoanele fizice. Ulterior, după adoptarea *Legii nr. 43/2023 privind gazele fluorurate cu efect de seră*, în care sunt stabilite cerințele față de întreprinderi, prevederile respective urmează a fi incluse și în HG nr. 483/2019.

De asemenea, prevederile *Regulamentului cu privire la stabilirea mecanismului de repartizare a contingentelor anuale pentru importul hidroclorofluorocarburilor halogenate* urmează a fi aduse în concordanță cu prevederile *Legii privind gazele fluorurate cu efect de seră*. Regulamentul menționat stabilește cerințe față de *Comisia de repartizare a contingentelor anuale pentru importul hidroclorofluorocarburilor halogenate* care, în conformitate cu prevederile *Legii privind gazele fluorurate cu efect de seră*, va repartiza și contingentele anuale de import a hidrofluorocarburilor. Astfel, denumirea acesteia se modifică în *Comisia de repartizare a contingentelor anuale pentru importul hidroclorofluorocarburilor și hidrofluorocarburilor*. La fel, se modifică și componența comisiei care, pe lângă componența actuală, va include și reprezentanți ai Serviciului Vamal și ai Agenției de Mediu, instituție care va asigura secretariatul comisiei.

Implementarea prevederilor proiectului nu va necesita modificarea altor acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În procesul de elaborare a proiectului de act normativ au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale, prevăzute de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional. Proiectul hotărârii de Guvern este disponibil publicului pe pagina web oficială a Ministerului Mediului la rubrica Transparența decizională și pe pagina web www.particip.gov.md.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție de către Centrul National Anticorupție în conformitate cu art. 35 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Nu necesită efectuarea expertizei de compatibilitate, dat fiind faptul că proiectul de hotărâre nu transpune prevederile actelor UE.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul urmează a fi supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției în conformitate cu art. 37 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

11. Constatările altor expertize

Proiectul nu are impact asupra bugetului statului și nici asupra agenților economici și este elaborat în scopul ajustării la prevederile Legii nr.43/2023 privind gazele fluorurate cu efect de seră pentru a înlătura deficiențele actuale reglementate în acte secundare. Proiectul propus spre aprobare nu introduce noi proceduri administrative și/ sau responsabilități pentru agenți economici, toate prevederile propuse spre modificare au fost analizate în AIR-ul la Legea nr.43/2023 privind gazele fluorurare cu efect de seră, inclusiv impactul acestora.

Ministru

Iordanca-Rodica IORDANOV